

Tafelgesprekken

Tijdens de startdienst op 11 september was er geen echte preek. Althans niet een verhaal van de dominee dat was voorbereid. Een aantal mensen had een vraag voorbereid om die ter plekke aan de dominee voor te leggen. Spannend, want dan weet je dus ook niet wat er precies komen zal. Maar dat was precies de bedoeling. Want we weten vaak niet wat er precies komen zal. En hoe het dan verder moet.

Het experimentje had te maken met de lezing (over het afgedwaalde schaap) en met het jaarthema van de PKN: Aan Tafel! Bij dat thema denken we in kerkelijk verband vast aan het avondmaal. Maar ook aan tafelgesprekken. En die twee dingen hebben wellicht met elkaar te maken: mensen die zich wel eens (of vaak) een afgedwaald schaap voelen, omdat er misschien te weinig tafelgesprekken zijn. Er misschien te veel wordt gezegd hoe het allemaal zit en moet, en er te weinig oog en oor is voor wat mensen concreet bezig houdt.

Ooit was het lezen van de Bijbel een revolutionaire vernieuwing. Want tot dan toe had de kerk dat vooral voor je gedaan. Het was de taak van de geestelijkheid om zich te verdiepen in de Bijbel. En het was de taak van het volk om te doen wat de geestelijkheid dan zei. In de loop van de middeleeuwen veranderde dat. Beginnend in de steden ging ook het 'gewone volk' zich verdiepen in de godsdienst. Dat gebeurde in Italiaanse en Franse steden, maar ook in Nederland. In Deventer en Zwolle, onder leiding van mensen als Geert Grote en Thomas a Kempis, kwam de beweging van de Moderne Devotie op. In ons historisch bewustzijn lijkt die beweging een beetje te zijn ondergesneeuwd door de reformatie, maar het was een uiterst belangrijke emancipatiebeweging, die tot diep in Polen invloed had.

Inmiddels is deze emancipatie eeuwen verder gekomen, en heeft niemand de Bijbel meer nodig om de geestelijkheid van repliek te dienen. De kerk is naar de rand van de samenleving gedrukt en heeft haar gezag goeddeels verloren. En is daarmee volgens velen achterhaald geworden. We laten ons als zelfbewuste en autonome mensen niet meer zomaar gezeggen en bepalen zelf wel wat we vinden moeten en doen willen. Maar dat is niet alleen in de kerk zo. Dat geldt in feite voor de hele samenleving. Alle instituties en alle gezagsdragers hebben het moeilijk en worden gewantrouwd. Na de kerk, overkwam dat de burgerlijke moraal, de politie, de rechtspraak, de politiek, de wetenschap en de journalistiek.

Wie zou denken dat de kerk achterhaald was, kon zich wel eens schromelijk vergissen. Wellicht loopt de kerk zelfs voorop, omdat het met deze gezagscrisis eerder te maken heeft gekregen en de eerste fase van de rouw al voorbij is. Veel andere instituties lijken er nog mee te moeten beginnen en zitten vooral in de Ontkenning...

Tekenend voor deze verandering is misschien wel de preek. Traditioneel het onderdeel van de liturgie waarin de voorganger uitlegde hoe het zat en hoe het moest. De hele positie van protestantse voorgangers is er zelfs van afhankelijk, want die is gebonden aan de kennis van de Bijbelse grondtalen Hebreeuws en Grieks. Op die manier had de dominee toegang tot de oorspronkelijke waarheid en kon die doorvertellen aan de gemeente.

Dat heeft eeuwenlang zo gewerkt. Maar we hebben de grenzen er van wellicht bereikt. Niet alleen omdat we ons als geëmancipeerde mensen eraan onttrekken, maar ook omdat op die manier de waarheid van God in zeker opzicht achter ons is komen te liggen. En afhankelijk lijkt te worden van de historische vraag of het allemaal wel klopt. Maar gaat het bij de Bijbel om dit soort historische vragen, of om een belofte waarmee we op weg mogen gaan?

Mogelijk is het tijd om een volgende fase van Bijbelgebruik in te gaan. Niet als onbevraagde basis van het kerkelijk gezag, niet als bron van onwankelbare overtuigingen, maar als aansprekende tekst die ons bij de hand neemt om ons verder te helpen. Als de wolkkolom in de woestijn die ons de weg wijst.

Als we die kant op zouden gaan, dan zou ook de preek van inzet veranderen. Niet meer het monopolie van betweterige schriftgeleerden, zouden voorgangers als dienaren des woords mee moeten denken over wat God ons te zeggen heeft. Welke vorm dat zal kunnen krijgen, moet nog wat blijken. Maar het zou zo maar kunnen dat actuele vragen meer nadruk zullen krijgen dan bijvoorbeeld de leesroosters. Het zal minder gaan om de vraag wat toen werd bedoeld, en meer over de vraag wat er nu mee aan kunnen. Eigenlijk dus precies die tafelgesprekken. In de startdienst zijn ook bij de andere aanwezigen vragen verzameld. Het stapeltje ligt onder handbereik. Komende seizoenen wil ik met deze vragen aan de gang. Zodat we met elkaar onze weg zullen vinden. En met het Woord van God als aanzeggende gids.

Ds Wouter Slob

Kerkdiensten

Zondag 9 oktober

Maranathakerk	09.30 uur	onderwegdienst (JIP)
Ontmoetingskerk	>	<i>gezamenlijke viering in de Maranathakerk</i>
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Wilma Hartogsveld
Ev. Lutherse Gem.	geen dienst	
Studentenkerk	geen dienst	

- Collecte voor:
1. Algemeen diaconaal werk
  2. PGN: plaatselijk jeugdwerk

Zondag 16 oktober

Bartholomeuskerk	10.00 uur	ds. Wouter Slob (HA)
Maranathakerk	09.30 uur	Marije Klijnsma
Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds. Conny van den Berg
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Henk Gols
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds. Susanne Freytag
Studentenkerk	11.00 uur	Nicole Schubert

- Collecte voor:
1. Wereldvoedseldag
  2. PGN

Zondag 23 oktober

Maranathakerk	09.30 uur	ds. Wouter Slob
Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds. Hermen Kroesbergen
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Richart Huijzer
Ev. Lutherse Gem.	geen dienst	
Studentenkerk	geen dienst	

- Collecte voor:
1. Algemeen diaconaal werk
  2. Nederlands Bijbel Genootschap

Zondag 30 oktober

Maranathakerk	09.30 uur	Egbert Fokkema
Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds. Wouter Slob
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Perla Akerboom
Ev. Lutherse Gem.	geen dienst	
Studentenkerk	11.00 uur	John Hacking

- Collecte voor:
1. Stichting Perspectief
  2. PGN

Zondag 6 november

Maranathakerk	09.30 uur	ds. Wouter Slob (HA)
Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds. Derk Jan Deunk
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Wilma Hartogsveld
Ev. Lutherse Gem.	10.30 uur	ds. M. Diepenbroek
Studentenkerk	geen dienst	

- Collecte voor:
1. Algemeen diaconaal werk
  2. PGN

Bijbelleesrooster

vrijdag	7 oktober	1 Koningen 21:1-16	dinsdag	25 oktober	2 Koningen 4:38-44
zaterdag	8 oktober	1 Koningen 21:17-29	woensdag	26 oktober	Lucas 19:29-40
zondag	9 oktober	1 Koningen 22:1-12	donderdag	27 oktober	Lucas 19:41-48
maandag	10 oktober	1 Koningen 22:13-28	vrijdag	28 oktober	Lucas 20:1-8
dinsdag	11 oktober	1 Koningen 22:29-40	zaterdag	29 oktober	Lucas 20:9-19
woensdag	12 oktober	1 Koningen 22:41-54	zondag	30 oktober	2 Koningen 5:1-19a
donderdag	13 oktober	Psalm 113	maandag	31 oktober	2 Koningen 5:19b-27
vrijdag	14 oktober	2 Koningen 1:1-18	dinsdag	1 november	Psalm 84
zaterdag	15 oktober	2 Koningen 2:1-14	woensdag	2 november	2 Koningen 6:1-7
zondag	16 oktober	2 Koningen 2:15-25	donderdag	3 november	2 Koningen 6:8-23
maandag	17 oktober	2 Koningen 3:1-19	vrijdag	4 november	2 Koningen 6:24-7:2
dinsdag	18 oktober	2 Koningen 3:20-27	zaterdag	5 november	2 Koningen 7:3-20
woensdag	19 oktober	2 Koningen 4:1-7	zondag	6 november	2 Koningen 8:1-6
donderdag	20 oktober	Lucas 18:31-43	maandag	7 november	2 Koningen 8:7-15
vrijdag	21 oktober	Lucas 19:1-10	dinsdag	8 november	2 Koningen 8:16-29
zaterdag	22 oktober	Lucas 19:11-28	woensdag	9 november	2 Koningen 9:1-13
zondag	23 oktober	2 Koningen 4:8-24	donderdag	10 november	2 Koningen 9:14-29
maandag	24 oktober	2 Koningen 4:25-37	vrijdag	11 november	2 Koningen 9:30-37

GO en Alice in Wonderland

*“t Wier bradig en de spiramants
bedroorden slendig in het zwiets.
Hoe klarm waren de ooiefants
bij het bluifen der beriets...”*

In de Nederlandse vertaling van Alice in Wonderland zijn deze regels te lezen. Het gedicht intrigeerde mij en ik leerde het uit mijn hoofd en ben de tekst nooit meer helemaal kwijtgeraakt. Ik heb het zelfs op school voor de klas voorgedragen (wat overigens als een sabotage-actie werd opgevat). Waarom vind ik deze regels zo inspirerend en waarom wil ik ze met u delen?

Natuurlijk! We weten nu dat Alice in slaap gevallen is en alles gedroomd heeft of toch niet helemaal...?

In een tijd met zoveel crises, machteloosheid en een toenemend gevoel van de speelbal te zijn van groepen, die op geldelijk gewin en op veel macht uit zijn, lijkt ons elke vrijheid ontnomen te worden om zelf iets in te brengen.

Ook in de kerk slaat her en der de moedeloosheid toe: steeds minder mensen kerken; steeds minder mensen dragen bij in de kosten; ambtsdragers zijn nauwelijks te vinden om over het invullen van bestuursfuncties nog maar niet te spreken. Aan de kerkorde kan soms niet eens voldaan worden....

Verhalenavond

Nog even te gaan...
in de Adventsperiode.

U mag alvast de avond van 8 december noteren en misschien vrijhouden

De werkgroep inspiratie gaat een avond houden, die we beginnen met een soepmaaltijd. Daarna komt er een heuse verhalenvertelster die ons verrast met een verhaal over....

Om de sfeer te verhogen vragen we aan U, wie wil, kan een kleine muzikale bijdrage leveren, dit mogen allerhande instrumenten zijn, maar ook je eigen stem.

U hoort meer hierover in de volgende Over & Weer, maar ook in de zondagsbrief en mededelingenbladen. Tegen die tijd laten we weten hoe en waar u zich op kunt geven

Wel meld ik bij deze, dat we een klein bedrag zullen vragen voor de kosten die dit met zich mee brengt.

U hoort van ons en verder... wij van U!
Maar we hopen op een mooie, inspirerende avond!

Groet van de werkgroep Inspiratie

GO@PKN-Nijmegen.nl

En nu komt Alice en haar wonderland om de hoek kijken. Daar is namelijk alles mogelijk. Je kunt er kleiner en groter worden; je kunt draken verslaan en met de vreemdste figuren zaken oplossen.

God heeft de natuur geschapen. God heeft de mens geschapen. Maar als mens hebben wij bijzondere mogelijkheden meegekregen: we kunnen met elkaar spreken, we kunnen boeken schrijven en lezen, we kunnen handige gebruiksvoorwerpen maken.....

Maar wat ongrijpbaar en onbeheersbaar voor buitenstaanders is, waar geen machthebber grip op kan krijgen, is dat wij een ongebreidelde fantasie en flexibiliteit bezitten. Die hebben we niet voor niets gekregen. We weten dat allerlei regels en ordes best zinnig zijn geweest en nog zijn, maar in deze tijd zou ik echt willen omdenken, zaken op de kop willen zetten, onszelf kleiner en groter willen maken net als Alice. God heeft ons geschapen, gecreëerd, maar als Zijn creatie hebben we het vermogen gekregen om creatief te zijn.

Laten we vol gaan voor nieuwe tijden, nieuwe vormen maar ook het mooie van wat we hebben, niet overboord gooien.

Michèle van der Steenstraten

Goede start

Goede start

Onze werkgroep is natuurlijk altijd bezig met bezoekwerk, speciale gespreksgroepen (zoals rouwgroepen), ondersteuning van de bezoekende vrijwilligers en Buurtcontactgroepen. Dit keer kijken we speciaal met vreugde terug op de Startzondag, waar heel wat voorbereidingstijd in ging zitten, maar waar we bijzonder blij van werden. Een mooie dienst met twee koren, een organist en Marleen op de dwarsfluit, een avondmaal en een zó volle kerk dat er wijn bijgeschonken moest worden. Tijdens de overweging werden vragen gesteld (was afgesproken), maar op blaadjes kon iedereen een eigen vraag invullen. Wouter meldde dat hij meer dan voldoende aanzetten had voor zijn preken van het komend jaar,

Na de viering was er koffiedrinken en daarna in groepjes spreken over vragen rond het thema 'Aan tafel'. De tuinkamer gonsde van de intense gesprekken. Voor bij de koffie en voor de lunch hadden ruim 30 personen van alles meegebracht: van appeltaart tot focaccia, van soep tot druiven uit eigen tuin, tosties, quiches... Ook enkele katholieke kerkgangers sloten aan. De werkgroep Liturgie en Eredienst willen we heel erg bedanken, want onze werkgroep had dat zonder hen niet gered. Het was een mooie start van het nieuwe seizoen.

Michele van der Steenstraten

Vanuit het College van Kerkrentmeesters

KICK-OFF Kerkbalans 2023

Als CvK hebben we een avond gepland waarin we, net als vorig jaar, met belangstellenden de actie Kerkbalans willen opstarten.

10 november 2022 om 20.00 uur in de Maranathakerk

Met uitleg over geld en goed, toekomstplannen en wat verder ter tafel komt. Wij geven een voorzet en luisteren ook naar u.

Deze avond vindt plaats in de grote zaal van de Maranathakerk. De kerkzaal verwarmen is te duur in deze tijd, maar t/m 40 mensen kunnen we goed in de grote zaal terecht. Vorig jaar waren we met 30 personen, we hopen nu de 40 te halen.

Komt u ook, kom jij ook?

Met vriendelijke groet,

Loes Hogeweg, secr. CvK en coördinator Kerkbalans
Dinsdagmorgen meestal op het Kerkelijk Bureau
Thuis: Valkenaerhof 111
loes_hogeweg@hotmail.com / tel. 06 36 07 00 07

Actie Kerkbalans 2023 zal plaatsvinden van zaterdag 14 januari tot zaterdag 28 januari.

Declareren

Wat fijn dat GO! nu draait. Daar zijn we allemaal blij mee, maar als College van Kerkrentmeesters willen we graag het volgende onder de aandacht brengen.

Op het ogenblik wordt er door allerlei mensen die iets gedaan hebben in de kerk gedeclareerd. Zo gaat dat. Je schiet voor en je declareert de werkelijke kosten.

Toen de wijkkassen er nog waren was de mogelijkheid om daar te declareren, maar nu komt het rechtstreeks bij het CvK.

Dat is iets dat we graag anders willen. In zo'n overgangsjaar kan het zo, maar in de toekomst zal het anders moeten.

De GO! werkgroepen zullen ieder voor een begroting gaan zorgen. Deze begrotingen worden ingebracht bij de kerkenraad en na goedkeuring zal onze penningmeester dit opnemen in haar begroting.

Dus: declaraties indienen bij de werkgroep. De werkgroep declareert bij het CvK. Dat lijkt een stapje extra, maar zo is en blijft het overzichtelijk. Hiermee kan ook in de toekomst begroot worden wat de werkgroep denkt nodig te hebben.

Het College van Kerkrentmeesters

Regenboogvlag bij PGN-kerken

Elk jaar vieren we op 11 oktober Coming Out Dag. Het is een internationale dag waar veel landen aan meedoen. Er worden dan veel regenboogvlaggen getoond. De regenboogkleuren staan voor alle verschillen die er kunnen zijn tussen mensen. De kleuren laten zien dat er ruimte is voor verschil. En tegelijkertijd: dat je bij elkaar hoort.

Op 11 oktober hangt de regenboogvlag op veel plekken in Nijmegen: o.a. aan de Stevenstoren, bij het station, langs wegen en in de wijken. Maar ook bij winkeliers en veel andere organisaties en bedrijven.

Bij onze eigen drie PGN-kerken hangt of wappert ook de regenboogvlag.

Kijk voor meer informatie over de Coming Out Dag en Week op de website van: COC regio Nijmegen.

Vanuit de diaconie

Diaconale collecten van deze maand

9 oktober: Plaatselijke diaconie

De opbrengst van deze collecte is bestemd voor algemene onkosten van de diaconie van onze gemeente. Dat geld is hard nodig in een tijd waarin geen rente-inkomsten meer zijn en we dus afhankelijk zijn van de bijdragen uit de gemeente.

16 oktober: Wereldvoedseldag

Een beter inkomen voor Javaanse boeren in Indonesië
Op het Indonesische eiland Java wonen veel boerengezinnen die nauwelijks kunnen rondkomen. De Javaanse Kerk helpt boeren en boerinnen om coöperaties op te zetten, waardoor ze minder afhankelijk zijn van tussenhandelaren en een hogere prijs voor hun producten krijgen
De kerk leert boeren ook hoe je duurzame landbouw bedrijft en hoe je met lokale gewassen gevarieerd kunt koken. Dankzij de irrigatiesystemen die zijn aangelegd, hebben de boeren de komende jaren grotere opbrengst tijdens de oogst.

Helpt u mee? Geef boerengezinnen via Kerk in Actie een beter inkomen!

23 oktober: Plaatselijke diaconie

Zie beschrijving van de collecte van 9 oktober.

30 oktober: Stichting Perspectief

Stichting Perspectief richt zich op boeren- en tuindersgezinnen die door een structureel laag inkomen in een moeilijke situatie zijn geraakt, met als gevolg: gedwongen bedrijfsbeëindiging en soms faillissementen. Dit leidt tot armoede en sociale uitsluiting, verlies van inkomen en veerkracht. Door het bieden van een financiële tegemoetkoming voor een korte vakantie, kunnen deze gezinnen mogelijk even tot rust en ontspanning komen.

In het bijzonder voor kinderen is het van waarde om met het gezin op vakantie te kunnen gaan en ook een verhaal over hún vakantie te kunnen vertellen op school. Het vakantiefonds bestaat ruim tien jaar (2005) en is sinds 2016 een zelfstandig project.

6 november: Plaatselijke diaconie

Zie beschrijving van de collecte van 9 oktober.

Gespreksbijeenkomsten over geloof en duurzaamheid: thuis op aarde

Vol optimisme en idealisme bevordert een groeiend aantal mensen, in onderlinge samenwerking en door hun dagelijkse keuzes en daden, een betere woonbaarheid van de aarde. Bijvoorbeeld jongeren die afzien van eigen autobezit en in plaats daarvan gaan autodelen. Of mensen die uit bezorgdheid voor de toekomst van hun kinderen flexitariër, vegetariër of veganist worden. Ook de opkomst van de zogenaamde vliedschaamte is een teken dat niet alles bij het oude hoeft te blijven.

Komend seizoen zal in een aantal gespreksbijeenkomsten de vraag centraal staan hoe wij zelf, met onze bescheiden mogelijkheden, een bijdrage kunnen leveren aan de woonbaarheid van de aarde als een thuis voor iedereen. Zodat onzekerheden over leefmilieu, werk, onderwijs en zorgverlening op zijn minst verminderd worden. Rentmeesterschap geldt niet alleen diegenen die de grote (wereld-) politieke beslissingen nemen. Ook ons is rentmeesterschap toevertrouwd, om de aarde zodanig te bewerken en te bewaren dat dat een plaats wordt en blijft waar wij ons allemaal thuis kunnen voelen.

Het thema van de gespreksbijeenkomsten is ontleend aan de Doopsgezinde Broederschap die dit in 2020/21 tot haar jaarthema koos.

In principe worden de avonden elke tweede dinsdagavond van de maand gehouden van 19.30 – 21.00 uur in de Haard.

We starten op 11 oktober, de volgende avonden zijn op 8 november en 13 december. De data in 2023 worden in overleg met de groep vastgesteld.

Opgave via: diaconie@pkn-nijmegen.nl

Bent u er niet aan toe gekomen om zich aan te melden? Geen punt, dan schuift u gewoon aan.
En natuurlijk is jong en oud van harte welkom!

Soepie Doen van de Groene Hof

Heeft u weleens van de Groene Hof gehoord? De Groene Hof is een moestuin en kruidentuin voor mensen met een kleine beurs, die graag samen bezig zijn en met de groenten uit de tuin soep willen maken om verbinding te leggen tussen buurt-

bewoners. Die mooie tuin bevindt zich op het terrein van de Haard en de vrijwilligers willen graag in samenwerking met de diaconie regelmatig soep maken op vrijdag rond lunchtijd. Daarvoor zijn vrijwilligers nodig om te helpen. Wie biedt zich aan? U kunt zich bij mij of Sabine Schols opgeven.

Theo van Driel, diaconaal werker,
tel. 06 18193612

INTERVIEW

Gesprek (deel I) met emeritus Jan Waagmeester over 'Zoon van zijn moeder'

Enkele maanden geleden heeft onze oud-gemeente-predikant Jan Waagmeester een boekje gepubliceerd over verschillende delen uit het evangelie van Johannes, met de titel 'Zoon van zijn moeder'. Hij heeft het boekje in eigen beheer uitgegeven in een beperkte oplage, vooral bedoeld voor geïnteresseerde mensen in zijn netwerk, waartoe ook onze Protestantse Gemeente Nijmegen/Landwijk behoort.

Ik kreeg van hem het boekje in handen en heb het gelezen. Het boeide mij en heb het zelfs een tweede keer gelezen. Soms moet je een tekst of beschouwing opnieuw lezen om het dieper tot je door te laten dringen. 'Zoon van zijn moeder' boeide mij dermate dat ik nieuwsgiering was geworden naar de achtergrond en de beweegredenen om juist over dit evangelie bespiegelingen aan het papier in boekvorm toe te vertrouwen.

In het begin van de warme augustusmaand had ik 'dominee Waagmeester' – want zo kennen we hem immers nog steeds – bij mij thuis in de tuin aan een tuintafel uitgenodigd voor een open gesprek over het 'hoe en waarom' van zijn pennenvrucht. Stevige koffie en een gebakje als omlijsting, terwijl de parasol de heter wordende zon moest temperen.

Waarom Johannes gekozen?

Naar aanleiding van mijn eerste vraag waarom hij nu juist dit evangelie had uitgekozen om daar flink zijn tanden in te zetten, legt hij uit dat het boekje in wezen een compilatie is van de preken over Johannes die hij op het laatst van zijn ambtsperiode heeft gehouden. Op een aantal onderdelen wel wat verder bewerkt en uitgewerkt. Maar waarom Johannes? Jan: "Dat kwam, omdat ik telkens bleef haken op een uitspraak van Jezus, tijdens de bruiloft van Kana, als reactie op een melding van zijn moeder dat er geen wijn meer was: 'Vrouw, wat wilt u van Me? Een vrij botte reactie waar veel theologen moeite mee hebben en lange tijd ik ook, moet

ik eerlijk zeggen. Ik heb er telkens weer over nagedacht: moest je het nu letterlijk nemen, of zat er een veel diepere laag achter? Uiteindelijk ben ik er na wat geworstel voor mijzelf uitgekomen, dat hier een belangrijke symboliek onder schuilt. Namelijk dat Johannes met de 'moeder' van Jezus het geloof van het oude Israël heeft willen duiden. En dan komt die botte opmerking in een totaal ander daglicht te staan. Dan is mijn misschien niet alledaagse interpretatie dat Johannes met het verhaal van het water en de wijn zijn thema laat zien: de verhouding tussen het aloude geloof en de beweging die met Jezus op gang gekomen is. Jezus' boodschap is dus geen breuk met het oude geloof van Israël, maar juist een voortzetting, een hernieuwing ervan, in de opvatting van mijn gesprekspartner. En door die bril moet je ook kijken naar andere verhalen in Johannes. Ik moet zeggen dat dit inderdaad niet direct een gangbare interpretatie voor mij is, maar het stelt best wel wat Bijbel-passages in een ruimer spectrum, zodanig dat je er in de tijd waarin wij leven meer mee uit de voeten kan, om het zo maar eens te zeggen.

Leren dubbele bodem te ontdekken

Jan vertelt tijdens ons gesprek dat zijn interpretatie over het begrip 'moeder', maar ook de verandering van het water in wijn een resultante is van het telkens maar weer zich afvragen of dit de juiste interpretatie zou kunnen zijn. Jan: "... en dat proces houdt eigenlijk nooit op. Zeker weten doe je het namelijk nooit."

Die diepere betekenislaag, de dubbele bodem, van niet alleen het Kana-verhaal maar ook van andere verhalen in het evangelie van Johannes kun je volgens ds. Waagmeester bij uitstek vinden bij deze evangelist. Bij de andere evangelisten is dat volgens hem in wat mindere mate het geval. "Daarom heb ik ervoor gekozen om op verschillende verhalen in het evangelie van Johannes mijn interpretatiekeuze los te laten, en dit te bundelen in een boekje", aldus mijn gesprekspartner.

Maar, is het dan niet moeilijk voor ons als gemeenteleden, met veelal een stuk minder theologische bagage, die dubbele bodem, de kern van een metaforisch Bijbelverhaal te doorgronden? Jan: "Vandaar mijn preken daarover destijds en nu uitgewerkt in het boekje. En ben je eenmaal bekend geraakt met die gedachtegang, die wijze van interpreteren, dan kun je die gemakkelijker toepassen op teksten waarmee je op het eerste gezicht worstelt." Worstelingen die nogal eens voorkomen bij mensen die van thuis hebben meegekregen om de Bijbel in veel opzichten letterlijk te interpreteren. "Maar iemand moet je er eerst op wijzen (op die dubbele bodem), en je moet er van lieverlee in thuis geraken. Dan gaan er wel deuren open. Eigenlijk overeenkomstig het lezen en herlezen van seculiere, literaire werken van misschien wat 'moeilijker' schrijvers. Daar treedt hetzelfde effect op: het ontdekken van de diepere laag."

Jezus verpersoonlijkt oude Joodse geloof

Een ander aspect dat Jan Waagmeester in zijn boekje aanstipt is de zienswijze dat Jezus voortkomt uit, en sterk verbonden is met het oude Joodse geloof, inclusief de Wet. Dat Hij er zelfs de verpersoonlijking van is en dus zeker niet hiervan is 'losgezongen'. Door het hele boekje heen

komt dat telkens terug en brengt hij teksten uit Johannes, die dat naar zijn opvatting heel duidelijk aangeven, voor het voetlicht. Jezus heeft – om het zo maar uit te drukken – weliswaar een trendbreuk veroorzaakt, maar heeft zeker niet gebroken met het oude geloof van de Joodse gemeenschap. Tijdens de gesprekken van Jezus met de Farizeeën probeerden deze wettische geleerden hem die vermeende breuk in de schoenen te schuiven, maar zij krijgen het als een boemerang terug, dat Jezus' uitleg juist een 'humane', hoewel radicale uitleg van dat oude geloof is. Jan: "Jezus is de verpersoonlijking van het oude geloof en tegelijkertijd een vernieuwer ervan. Hij geeft een nieuwe betekenis aan oude geboden." Volgens mijn gesprekspartner komt dit alles zo mooi tot uitdrukking in het evangelie van Johannes. En juist ook dát heeft emeritus Waagmeester in zijn boekje 'Zoon van moeder' willen aantonen.

Kon Johannes zo goed schrijven?

Het gesprek vindt op een prettige manier zijn weg. Ondertussen staat de zon te loeien aan de hemel en horen we in het geboomte rondom gekwinkeler van talrijke vogels, de eerste koffie en het gebak zijn op. Een andere invalshoek snijd ik aan. Toen ik het boekwerkje had gelezen en nog eens had doorgenomen, bekwam mij de vraag wat voor figuur Johannes geweest is. Wat voor persoon kon zoiets nu opschrijven zoals het in het Johannesevangelie fenomenaal is verwoord, met diepere lagen en betekenissen? Dit kon toch nooit een eenvoudige handwerksman zijn geweest? Dit moet toch minstens iemand zijn geweest die voor die tijd behoorlijk wat 'letters heeft gegeten'? We filosoferen hierop wat door, "maar zekerheid hierover is niet te vinden", aldus Jan. "Er bestaat ook een aanname dat achter Johannes een schrijverscollectief zou zitten, maar dit is zuiver speculatief." Ik merk dat Jan Waagmeester – hoewel heel voorzichtig – het standpunt onderschrijft, dat het gaat om een persoon die naast 'begeesterd' te zijn geweest ook wel wat kon op schrijversgebied. We laten dit onderwerp verder rusten.

Waarom wisten wij het toen niet?

Als voorbereiding op dit gesprek had ik zo'n vijftiental vragen opgesteld, aan de hand waarvan het gesprek van meer dan een uur structuur moest krijgen. Eén van mijn vragen uit de reeks was of de theologen, maar misschien eerder de predikanten ten tijde van mijn jeugdjaren ook waren onderricht in het zien en vinden van die dubbele bodems, de diepere lagen in Bijbelverhalen. Die vraag stel ik, omdat velen in die tijd werd bijgebracht de Bijbel letterlijk te interpreteren. Met als gevolg dat er ook bij velen gewetensvragen werden opgeroepen over hoe een en ander nu te rijmen was met de 'natuurwetten'. Mijn botte vraag: "werden de mensen – weliswaar in de meer orthodoxe richtingen – onwetend gehouden op dit vlak?" Jan, geboren en getogen in de gereformeerde kerk: "Men kreeg in de studie wel de mogelijkheid van verschillende interpretaties mee, maar er werd tegelijkertijd ook een soort 'waardeoordeel' meegegeven in beoordelingen als: dat dit geen juiste benaderingen konden zijn. En daarover werd dan ook niet gepreekt in de gemeente. Ze werden toen als onjuist weggezet. En in de ene richting waren de predikanten daar natuurlijk stellig over dan in andere denominaties."

Niet alleen als onjuist weggezet, maar ook ten diepste als onjuist beleefd, vanuit een volkomen integriteit. Het was zeker niet zo dat predikanten de kerkgangers iets voorhielden, waarover ze in eigen studeerkamer anders dachten." Niettemin kwam er in de jaren zestig een (nieuw) kantelpunt in de interpretatieleer van de Bijbel. In gereformeerde kring ingezet door met name theologen als Harry Kuitert en Gerard Rothuizen, aldus Jan Waagmeester.

Hierover gaan we verder in gesprek, maar de essentie daarvan én over andere vragen zal als deel II in de volgende Over & Weer een korte weergave worden gegeven.

Gerbrand Hoek

RECENSIE

'Zoon van zijn moeder'

Onze emeritus-predikant Jan Waagmeester lanceerde een aantal maanden geleden een boekwerkje van zijn hand over het evangelie van Johannes, 'Zoon van zijn moeder' en met als ondertitel 'Prekend uit Johannes'. Deze subtitel zegt het al: het is een verzameling van preken over Johannes in het laatste van zijn ambtsperiode als predikant bij ons in Nijmegen – iets bewerkt en herschreven.

Waagmeester worstelde al langere tijd met de uitspraak die Johannes Jezus in de mond legt tijdens de bruiloft te Kana: "Vrouw, wat heb ik met u van node?" Hij bestempelt dit als een botte opmerking van een zoon tegen zijn eigen moeder... Daarop bleef hij telkens haken en zocht naar een acceptabele interpretatie, want zoiets kun je toch niet zeggen tegen je moeder waarmee je altijd een goede band hebt gehad? Wat wordt hiermee bedoeld? Moeilijke vraag en geworstel van veel predikanten en zo ook van Jan Waagmeester.

Uiteindelijk meent Waagmeester een begrijpelijke en acceptabele verklaring van Jezus' opmerking te hebben gevonden en verwoordt dit in zijn boekwerkje, dat hij in eigen beheer heeft uitgegeven. Waagmeester ziet in de moeder van Jezus de personificatie van het geloof van het oude Israël, waar Jezus ook uit voortkomt, maar Jezus geeft er een uitleg en verbreding aan op een wijze waarmee wij heden ten dage 'uit de voeten kunnen'. Jezus' uitleg van de Schrift gaat niet tegen dit geloof van het oude Israël in, maar is er dus juist een verbreding en 'actualisering' van, om het in mijn woorden zo maar te zeggen. Diezelfde symboliek ziet emeritus Waagmeester ook in het water dat Jezus in wijn veranderde op diezelfde bruiloft.

Met die interpretatiesystematiek loopt Waagmeester door andere verhalen heen uit het Johannesevangelie en brengt het niet in alle opzichten eenvoudige evangelie van Johannes veel dichter bij onszelf, opent als het ware een ander perspectief om naar Bijbelverhalen te kijken, zeker dat van Johannes.

Het boekwerkje boeit daardoor en nodigt het uit om het in één ruk uit te lezen en het wellicht nóg eens te lezen, althans zo ging dat mij af. Van harte aanbevolen!

Het boekje is bij Jan verkrijgbaar tegen een zeer lage prijs: 5 euro (excl. verzendkosten buiten Nijmegen). In Nijmegen wordt het thuisbezorgd). Het is te bestellen via zijn e-mailadres: janwaagmeester0@gmail.com

Gerbrand Hoek

Nieuws vanuit de vierplekken

Contactadressen pastores

Neem contact op met een van de pastores als u behoefte heeft aan een pastoraal gesprek of als u praktische hulp nodig heeft. Voelt u niet bezwaard, daar zijn onze pastores voor.

- Ds. Wouter Slob:
tel. 06 - 191 778 44 /
wouter.slob@pkn-nijmegen.nl

- Marije Klijnsma:
tel. 06 - 190 474 40 /
marije.klijnsma@pkn-nijmegen.nl

- diaken Theo van Driel:
tel: 06 - 18193612
diaconie@pkn-nijmegen.nl

Geboren

'Welkom lieve Ruben Johannes van Dijk'

Met deze woorden geven Arjen en Brenda van het Tolhuis bericht van de geboorte van hun zoon. Ruben is geboren op 7 september. Heel hartelijk gefeliciteerd met jullie eerste kind! Op het kaartje staat een mooi versje:

Neem maar de tijd
Om te groeien
Te stralen

Om tijdens het ontdekken
Soms te verdwalen
Te beleven, verwonderen
Met jouw blik en hart open

En weet dat wij
Altijd
Met jou mee zullen lopen.

Ds Wouter Slob

In memoriam

Mevrouw Ida Esveld

Op 29 augustus 2022 is in Joachim en Anna overleden mevrouw Ida Esveld – Westerman.

Mw Esveld was goed bekend in de Maranathakerk. Vanaf het eerste begin was het gezin betrokken bij de kerk. Kees als organist, Ida als ouderling en wat-al-niet. Zeer vele taken en functies heeft ze gehad, op voor- en achtergrond. De vaardigheden om al deze taken op zich te nemen heeft ze vast ook opgedaan in de slagerij van haar vader in Heiligerlee, later verplaatst naar Winschoten.

Ze legde gemakkelijk contact en kon goed met mensen om gaan. Tijdens een jongerenreis, lang geleden, in Zwitserland had ze Kees laren kennen. De tekst die daar bij een viering had geklonken (Romeinen 8: 38-39) werd hun trouwtekst, en is ook in de dankdienst gelezen. De bergen hebben een blijvende liefde gekregen voor het hele gezin, en dikwijls werden er vakantiereizen naar gemaakt.

Erg verdrietig was het plotselinge overlijden van zoon Erik, bijna precies een jaar tevoren. Ter nagedachtenis van hem hebben we een speciale kaars in de dienst aangestoken. Omdat de bergen van Zwitserland zo'n grote betekenis in het leven hadden, is ook psalm 121 gezongen: 'ik sla mijn ogen op en zie de hoge bergen aan'. Per ongeluk overgeslagen in de dienst, hebben we het aan het graf met elkaar gezongen. Met het gezin dat vroeger thuis zo vaak samen gezongen heeft was dat een erg bijzonder moment.

Mw Esveld is op Rustoord begraven

Ds Wouter Slob

Gerrit van Horssen

Op 31 augustus overleed Gerrit van Horssen, hij werd 87 jaar. Tot voor kort woonde hij zelfstandig in een van de appartementen van het Oud Burgeren Gasthuis. Een ziekte bracht beperkingen van zijn fysieke mogelijkheden, maar hij hield graag de regie in eigen handen. Tenslotte was er de noodzaak van verzorging die hij in zijn laatste weken vond hij in Joachim en Anna.

Hij leefde vanuit een geworteld geloof en aanvaarding van wat het leven hem bracht aan vreugde en zorg. Passend bij de bescheidenheid die hem typeerde en sierde vond de begrafenis in kleine kring plaats.

Jan Waagmeester

Bij de diensten

De komende tijd zal ds Slob bij de diensten kijken naar de vragen die tijdens de startdienst zijn verzameld. In het kerkelijk jaar staan soms andere thema's centraal, maar veel kwesties kunnen plek krijgen. In deze rubriek kunt u vinden welke vraag centraal staat en welke lezing daarbij is uitgekozen. Steeds staat ook de kerk vermeld waar ds Slob zal voorgaan. Overigens is het nog altijd mogelijk om vragen in te leveren! (wouter.slob@pkn-nijmegen.nl)

Op 16 oktober is er een avondmaalsdienst in Beek (aanvang 10 uur). We trappen de reeks vragen af met een ingeleverde opmerking over 'mogelijkheden in de zondagse dienst'. De schrijver vraagt niet zozeer 'zekerheden, maar: nieuwsgierig(heid), verwondering, aanraking, ervaring.' Dat lijkt me niet alleen mogelijk, maar geboden. Is dat anders dan dogmatisch preken over geloofswaarheden? We lezen er 2 Tim 3: 4 – 4:5 bij.

23 oktober is er wisseling van de wacht. Er treden ambtsdragers af en Roelf Groenhuis wordt in de dienst in de Maranathakerk (9.30) bevestigd als diaken. Een goede aanleiding om de vraag te bespreken: 'Als de zeggingskracht van het christelijke geloof "de liefde doen" is, dan klinkt dat zo menselijk: waarin is dan God?'. We lezen Johannes 15: 9-17. God is de bron van liefde, die het ons mogelijk maakt zelf onbaatzuchtig te zijn.

30 oktober verleent Joy medewerking aan de dienst in de Ontmoetingskerk (9.30). Er zijn veel vragen binnengekomen over de rol en positie van kinderen. Ook deze: 'Jezus zegt: laat de kinderen tot Mij komen. Waarom lijkt er in de kerken dan zo weinig aandacht voor kinderen? Is het niet zo dat de jeugd de toekomst heeft. Maar er is bijvoorbeeld geen gebed of lied wat aansluit bij hun niveau.' Vanzelfsprekend een belangrijke kwestie, waar kennelijk niet zo maar één twee drie een oplossing voor is... We lezen de tekst die in de vraag wordt aangehaald: Marcus 10: 13-16.

Op 6 november wordt in de Maranathakerk avondmaal gevierd (9.30 uur). De bediening van de tafels is de eerste verantwoordelijkheid van de diaconie. Daarom is de volgende vraag van toepassing: 'Hoe houden we het diaconale werk "in de lucht". Een vraag waar niet zomaar een theologisch antwoord op bestaat en die vooral aan de gemeente wordt gesteld! We lezen over de oorsprong van de diaconie uit Handelingen 6: 1-7.

Protestantse Vrouwendienst

PVD Dukenburg / Lindenholt / Hatert

Op 27 oktober hebben we weer een middag voor onze oudere gemeenteleden.

Op deze middag wordt de Franse film "Intouchables" vertoond, gebaseerd op een waargebeurd verhaal.

U bent welkom om 14.00 uur, we krijgen dan eerst koffie en/of thee met een traktatie en gaan we naar de film kijken.

Mocht u niet op eigen gelegenheid naar de kerk kunnen komen, neem dan vóór 25 oktober contact op met Mevr. Trudy Broekhuizen, tel. 3440067. Vervoer wordt dan geregeld.

Wij hopen u allen te zien op donderdag 27 oktober.

De dames van de Vrouwendienst

PVD Zuid-West-Oost

Contactmiddag 20 september

De opening van het PVD-seizoen op 20 september viel in de Vredesweek. Daar hebben we aandacht aan besteed, want die dag herdacht Nijmegen de Oversteek, waarbij 900 Amerikaanse militairen in de avond van 20 september 1944 in gammele bootjes naar de overkant van de Waal roeiden, terwijl ze onder vuur genomen werden door Duitse soldaten.

Daarbij zijn 48 militairen omgekomen. Voor hen staat een monument aan de Lentse kant van de Waal en lopen elke avond 48 mensen over de brug die ook naar die Oversteek is genoemd. Daarbij gaan één voor één de 48 lampen op de brug aan. Bij die militaire operatie zijn de bruggen van Nijmegen veroverd en dit luidde de bevrijding van onze stad in. Enkele bezoekers vertelden over hun herinnering aan de bevrijding van Nijmegen.

Aandacht voor twee overledenen

Op 29 augustus overleed Ida Esveld, de vrouw van Kees. Zij is 88 jaar geworden. Ida heeft, evenals Kees, heel veel betekend voor onze gemeente: in het pastoraat, voorzitter van de Christelijke Vrouwenbond Passage, ze zong in het kerkkoor Pniël-Hees. Ook heeft ze enkele jaren meegewerkt in het eetcafé van onze kerk: 'Goede Bekomst'. In de Maranathakerk, die bij het gezin Esveld zo vertrouwd is, hebben we Ida herdacht in een dankdienst voor haar leven, waarin ds. Slob voorging. Daarna is ze door de familie op Rustoord te ruste gelegd.

Op 14 september is op 90-jarige leeftijd Diet van Ark overleden.

Zij is vele jaren vrijwilligster geweest bij de Vrouwendienst van de Pauluskerk. Toen het Samen op Weg proces afgerond was en de Maranathakerk de gezamenlijke kerk werd, zijn de Vrouwendiensten ook samengevoegd. Met haar man Roel, die enkele jaren geleden overleden is, behartigden zij de financiën van de PVD.

Diet is na het overlijden van Roel in de Honinghoeve gaan wonen. Haar mobiliteit was te problematisch geworden om zelfstandig in hun appartement te blijven. Ze was ook een enthousiast lid van het kerkkoor Pniël-Hees. Ritueelbegeleider Henk Smaling heeft in crematorium Jonkerbos de afscheidsdienst geleid.

Wij gedenken hun beiden met veel respect en wensen beide families èn

ook ons allen, nu we weer een nieuw seizoen ingaan toe, dat we mogen ervaren wat Greet Brokerhof van der Waa schrijft in haar gedicht 'Voelbaar als een Windvlaag', waarvan de eindregels luiden: "Soms, even, voel je het. Dan merk je iets van Gods Geest".

Fotoreportage en 'De Zeven Geitjes'

Cor Sikkens toonde zijn fotoreportage van de hoedenshow in juni, waarvan iedereen de eigen foto meekreeg. Ook zijn prachtige serie natuurfoto's van paddestoelen werd zeer gewaardeerd.

Rietje Lammers had een verhalend gedicht voor ons, geïnspireerd op het sprookje van De Zeven Geitjes. Wat vertelde ze dat mooi!

High Tea en Applaus

Daarna kregen we een heuse High Tea opgediend. Toen de High Tea ter afsluiting van het seizoen in juni jl. niet was, wat we daarvan mochten verwachten, opperde koster Willem het idee om aan het begin van het PVD-seizoen Anita, die vroeger de catering verzorgde voor het kerkelijk eetcafé, te vragen om onze bezoekers te verrassen met een niet te versmaden High Tea.

Anita, nicht van Colinda, Willems vrouw, had er een dag vrij voor genomen van haar werk. Ze had echt zin om samen met Willem er iets fantastisch van te maken.

En dat is gelukt: de voorbereiding was een hele klus, vooral voor Anita die de leiding had over een aantal medewerkers, waaronder ook ds. Slob, die na een vergadering aansloot.

De foto's spreken voor zich. Anita kijkt tevreden in de lens van fotograaf Cor Sikkens!

Willem en Anita hebben na afloop een welverdiend applaus gekregen. Voor Anita was er een bloemetje en cadeau-bon, voor Willem en gezin een doos door Marcus gemaakte bonbons.

Er waren nog meer mensen aanwezig, die hartelijk bedankt mochten worden: Cor voor zijn foto's, Rietje voor de Zeven Geitjes. En Marcel van de Vall en koster Willem die veel werk hebben besteed aan het verfraaien van de zaal waarin we bijeen waren. Muren en kasten; alles heeft een nieuw, fris uiterlijk gekregen. Lof daarvoor!

Dinsdag 18 oktober om 14.30 uur

In oktober hopen we bij elkaar te komen met verhalenverteller, journalist en schrijver Frank Antonie van Alphen. Twee keer eerder zouden we een bijeenkomst met hem hebben, maar die is door Coronaperikelen niet doorgaan. Dat het spreekwoord "Driemaal is scheepsrecht" bewaarheid mag worden voor ons èn schipperszoon Antonie. Hij zal ons vertellen over het leven van de Kaaisjouwiers, een hard leven aan de Waal en in de Benedenstad. Zijn vertelling zal hij ruimschoots larderen met anekdotes.

Tot slot: een hartelijke groet van alle medewerksters voor ieder en tot ziens op dinsdag 18 oktober om 14.30 uur in de Maranathakerk.

Addie Wanders:
telefoon: 024- 355 8471
e-mail: abaddiewanders@hotmail.com

Pelgrims uit Zuidlaren

Net als in Nijmegen werden er in mijn vorige gemeente pelgrimswandelingen georganiseerd. Graag doen ze nu ook een keer Nijmegen aan.

Ze willen op zondag 23 oktober de dienst in de Maranathakerk bijwonen en maken daarna een stadswandeling. Het zou leuk zijn als we hen met lekkers na de dienst kunnen ontvangen.

Daarom worden er bakkers gezocht, die lekkernijen voor bij de koffie kunnen bakken. Natuurlijk ook voor onze eigen kerkgangers. Willem coördineert de traktatie. Graag bij hem melden:

koster@maranathakerk-nijmegen.nl

ds. Wouter Slob

Gift

Via ds. Slob ontvingen we een gift van €20, waarvoor hartelijk dank.

Regenboogviering

Op zondag 6 november vieren we dat iedereen zichzelf mag zijn en welkom is in het huis van God. Hoe je geaardheid ook maar is. En hoe je de liefde ook maar beleeft.

"Is dat nou nodig, een aparte viering?" vroegen sommige van onze gemeentelieden zich af. "Het spreekt toch vanzelf dat iedereen welkom is? Wij Lutheranen zijn toch altijd heel open?" Dat laatste is waar. Hoewel het nuttig blijft om te onderzoeken of de mensen die buiten staan, onze kerk ook als open ervaren. Maar of het vanzelf spreekt? Zolang er nog negatieve geluiden klinken in de samenleving over mensen die LHTB+ zijn (helaas ook vanuit kerken), is dat niet **vanzelfsprekend**.

Daarom besteden wij een kerkdienst

aan het vieren van de verscheidenheid. Voorganger is dominee Maarten Diepenbroek en er is gitaarmuziek van Katarina Wolf. Na afloop is er thee of koffie met wat lekkers erbij.

Coby van Dam-Bouwens

31 oktober: Hervormingsdagdienst

Op maandagavond 31 oktober om 19:30 uur houden we een dienst op de gedenktag van de hervorming.

Waarom zouden we de hervorming gedenken? En waarom een dienst? Het is goed erbij stil te staan waar we als lutheranen en als protestanten vandaan komen.

Het ging in de hervorming in de kern om een nieuwe manier van geloven die grote gevolgen heeft gehad op alle terreinen van het leven. De gelovige mens kwam centraal te staan.

In deze dienst gaan we in op wat de hervorming te weeg heeft gebracht voor het geloof. Dit is bij uitstek een dienst waarin wij als Lutherse gemeente graag samen met de protestantse gemeente onze gesamenlijke oorsprong willen gaan gedenken.

De Lutherse gemeente nodigt graag iedereen uit die met ons deze dag wil gedenken.

Terugblik Monumentendag 2022

Zoals alle jaren is open monumentendag altijd weer een bijzonder. De kerk is open en beschikbaar voor iedereen. Het is een kerk waar wij trots op zijn en werken dus graag mee om mensen te ontvangen, uitleg of informatie te geven of gezellig een praatje te maken. Dit jaar hebben wij besloten om de Bijbelse school wandelplaten van E.S. Hardy en de Bijbelse verhalen op vilt ten toon te stellen. Het was even een puzzelen hoe dit goed ten toon te kunnen stellen, maar uiteindelijk ook echt een succes. Wij hebben veel complimenten ontvangen met daarbij ook verhalen van herkenning van een aantal bezoekers. Besloten is dit volgend jaar zeker te herhalen.

Onze tuingroep draait met veel enthousiasme, maar zonder inkomsten. Omdat er soms toch plantjes gekocht moeten worden, organiseerden we op zaterdag een plantjesmarkt. Er werden stekjes uit de eigen tuinen van de tuingroep-medewerkers verkocht, en dat leverde het mooie bedrag van 60 euro op.

Helene Stafleu, Coby Bouwens en de kerncommissie Nijmegen

Activiteiten

19 oktober: Thema-avond ambten

We hebben al eens gesproken over de achtergronden van de kerkelijke ambten. Tijdens een komende thema-avond willen we nader ingaan op de vraag wat de ambtsdragers eigenlijk doen. En wat het 'ambtsdragerschap' daar dan precies aan toevoegt.

Kunnen we het niet anders organiseren, of geeft het wel degelijk meerwaarde?

We komen samen op woensdag 19 oktober in de Ontmoetingskerk en beginnen om 20.00 uur. De avond staat onder leiding van ds Slob.

Bijbel lunch

Wij nodigen u van harte uit één keer per maand met ons te lunchen. Dit is altijd op een dinsdag van 12.00 tot uiterlijk 13.30 uur.

Je hebt alleen je brood en een Bijbel nodig. Voor thee en koffie wordt gezorgd. We lezen het gedeelte uit de Bijbel dat in de zondagse dienst aan bod zal komen. En gebruiken daarvoor de methode lectio divina. Lectio divina betekent goddelijke lezing of lezing met het hart. Deze manier van lezen werd in de eerste eeuwen van het Christendom beoefend door de woestijnvaders en -moeders en is later verder ontwikkeld in de kloosters. Het is niet zozeer gericht op het vergaren van kennis, maar meer op het stilstaan bij wat God jou persoonlijk te zeggen heeft in de tekst.

Iedereen is welkom om aan te schuiven op:

11 oktober:	Ontmoetingskerk
15 november:	Maranathakerk
13 december:	Ontmoetingskerk
24 januari 2023:	Maranathakerk
21 februari 2023:	Ontmoetingskerk
28 maart 2023:	Maranathakerk
25 april 2023:	Ontmoetingskerk
23 mei 2023:	Maranathakerk

We zien u graag

Hartelijke groet,
ds. Wouter Slob en Marije Klijnsma

Bij Bosshardt zoekt vrijwilligers

In onze huiskamer van de wijk ontmoeten we veel verschillende mensen: buurtbewoners, mensen die even een tasje kleding voor de winkel komen afgeven, een dakloze die een bord soep en een schoon shirt nodig heeft... we zijn er voor iedereen. En met de komende winter en de stijgende gasprijzen voor de boeg willen we vaker open, zodat mensen die thuis de kachel heel laag hebben staan bij ons niet in de kou hoeven te zitten. Een warme plek bieden. Het motto van het Leger des Heils is niet voor niets 'doen wat we geloven'. We geloven dat iedereen er bij hoort, dat je niemand in de kou laat staan.

We zijn we op zoek naar nieuwe enthousiaste vrijwilligers. Als gastheer of gastvrouw zorg je voor gezelligheid en een praatje, maar ook voor verse koffie en thee of een lekkere tosti. Als verkoper in ons winkeltje draag je zorg voor een net en gezellig kledingwinkeltje en help je mensen met kleding zoeken, passen en afrekenen.

Help bezoekers van de huiskamer de winter door

Als vrijwilliger in de Bij Bosshardt werk je halve dagen, dus het is makkelijk te combineren met andere verantwoordelijkheden zoals werk. Concreet zoeken we vrijwilligers voor:

- maandag, bijv. van 10.00 – 14.00 uur of 13.00 – 17.00 uur
- dinsdagmiddag van 14.00 – 17.00 uur
- woensdagochtend van 10.00 – 13.00 uur
- zaterdag, ééns in de twee weken, van 13.00 – 17.00 uur of van 10.00 – 13.00 uur
- een avondopening, bijvoorbeeld van 17.00 – 20.00 uur

We vinden het extra leuk als er ook mannen zijn die zich aanmelden. Wil je meer informatie, dan kan je altijd bellen of mailen met Martanja Schraa, coördinator van de huiskamer: 06 – 20 53 73 27 of martanja.schraa@legerdesheils.nl. En even binnen lopen kan natuurlijk ook, Martanja is aanwezig op dinsdag, donderdag en vrijdag. Kijk ook op: www.facebook.com/BijBosshardtNijmegen

Herfstretraite op Vlieland

Thuiskomen is het thema van de retraitsdagen, die van 13 t/m 16 november gehouden worden door de Protestantse Gemeente Vlieland.

Waar is jouw thuis? Waar je bed staat? Waar je dierbaren zijn of waar je zelf bent? Of is je thuis steeds ergens anders?

Juist aan zee ervaar je dat je altijd in beweging bent, zelf ook steeds verandert, net als de golven. Soms kalm, dan weer stormachtig. Soms met grote kracht, maar vaak ook kabbelend.

Deze retraitsdagen laten we ons inspireren door de bijbelse figuur Rebecca, die haar thuis verliet. Wat bezielde haar: verlangen, sociale plicht? Ze maakte meerdere ingrijpende keuzes in haar leven. Volgde ze een innerlijke stem die ze trouw bleef en die maakte dat ze offers bracht? Vond ze een thuis? Allemaal vragen die misschien ook wel onze vragen zijn of raken aan onze vragen.

Soms moet je eerst weg om te ontdekken waar jouw thuis is. Dat weggaan begint als je van huis gaat en naar Harlingen reist; daar op de boot stapt om de zee over te steken naar de overkant; naar Vlieland!

Interesse? Kijk op: <https://protestantsegemeentevlieland.nl>

Terugblik op zomerprogramma in de Ontmoetingskerk

Wat wil de kerk met een zomerprogramma? Zo zaten we begin mei met een aantal mensen rond de tafel. Een palet met verschillende ideeën. Is er een mogelijkheid om in de zomermaanden een programma te brengen waar iedereen die om welke reden niet weg gaat of kan, toch een kans krijgt het gevoel van de zomer te ervaren?

Dagen, weken, maanden scheen de zon volop en konden we daar voluit van genieten. Maar wat gaan we doen, waar gaan we het overhebben en ja, al snel kwam het woord Vrijheid, Vacare: Vrij zijn van... Vrij zijn voor... Vrijheid in de meest ruime zin van het woord.

Wat is vrijheid? Vrij zijn van verplichtingen, belemmeringen? Kunnen / mogen doen wat je wilt? Spelen met vrijheid, gebonden vrijheid? We hebben een aantal middagen en avonden kunnen vullen met veel facetten van vrijheid.

Mooi bij alle vormen van vrijheid konden we zien en ervaren wat dit bij iedere deelnemer teweegbracht.

Iedere middag of avond mochten we onze gedachten weergeven op een vogel. Een Vogel, symbool van vrijheid... vliegend naar de vrijheid! De Ontmoetingstuin, een plek waar de natuur haar vrijheden kiest, waar het in vrijheid goed toeven is.

Een prachtige middag waar we gewezen werden op kleine, maar waardevolle parels die her en der bloeiden en groeiden. Iedere middag of avond konden we genieten van muziek in de meest uiteenlopende variaties en vooral talenten! Een prachtige poëzie-avond. Zelfs kregen we een boekje mee waarin gedichten verzameld waren en we thuis nog eens van kunnen genieten. Een lezing waar een pittige discussie uit voortkwam. Verdiepend, verrijkend, delend... Dan stond er weer een middag op het program waar we met Sacred dance in de weer waren. Wat dat is? Jammer misschien heeft U het gemist, maar in het winterprogramma komt er vast nog een mogelijkheid om dit te ervaren.

Meditatie... een vorm waar we onze gedachten de vrije loop konden laten.

Twee middagen met verhalen... verhalen met verschillende lagen, waar je dan met elkaar ook weer de vrijheid proeft en dit er samen uit mag halen!

Een stadsmode kwam op bezoek en vertelde over wonen in en met vrijheden waar de gewone burger niet aan wil -of kan voldoen... Trouwens wat is een gewone burger?

De laatste avond de film: Mi Vida. Een film waarin vrijheid ook een rol speelt... probeer hem nog terug te zien en vind wat je vindt!!

Wat overgebleven is: 2 schilderijen. Buiten de lijntjes kleuren, het mocht! We geven ze een plek in de Ontmoetingskerk om nog even in de sfeer van de Zomer te blijven.

Het volgende gedicht van Paul Hegenaars staat in de Ontmoetingstuin:

Rust

De wind neemt me mee
Laat me drijven tussen
Wolken en zon
Zonder pijn, vrij zijn van
De aardse zorgen even.....

Alles vergeten
Zachtjes zweven op
Thermiek en stroming
Over heuvels en rivieren
Zoeken naar stilte
Alles overdenken om
Dan de rust terug
Te vinden in mijn ziel!

Terugdenkend aan bijzondere middagen en avonden van het zomer programma, bij deze een impressie.

Namens de werkgroep zomerprogramma,
Ella Heusinkveld

Activiteiten

Bijbelkring Landwijk/Beek

We zien elkaar te weinig in de Landwijk. Daarom is er een Bijbelgroep gestart. We komen op donderdagochtenden bij elkaar van 10.00-11.30 uur. De komende data zijn 20 oktober, 24 november, 22 december, 19 januari, 23 februari, 23 maart, en 4 mei.

We praten bij en delen wat we belangrijk vinden. Aan de hand van een Bijbeltekst of een lied komen we te spreken over onze eigen levens.

We komen in huiskamers bij elkaar. De eerstvolgende keer is bij Corrie van Doorn, Hermelijnstraat 20 in Beek.

Info en aanmelding:
ds Wouter Slob (wouter.slob@pkn-nijmegen.nl)

Pelgrimswandeling in Beek

Zondag 16 oktober maken we in Beek een pelgrimswandeling. We starten om 13.30 uur bij de kleine Bartholomeüskerk en maken van daaruit een mooie wandeling door het herfstlandschap.

Tijdens de wandeling zijn er korte momenten en teksten om je door te laten inspireren. We zullen zeker stil staan bij de oogsttijd. U bent van harte uitgenodigd. Het is prettig als u zich even aanmeldt.

Met vriendelijke groet,
Jeanette van der Zande
en Marije Klijsma
marije.klijsma@pkn-nijmegen.nl
of tel. 06 - 19047440

Bachcantate in de Petruskerk

Elke tweede zondag van de maand wordt in de Petruskerk (Schependomlaan 85) een cantate van J.S. Bach uitgevoerd, met solisten, koor en orkest. Het slotkoraal wordt vooraf vierstemmig ingestudeerd zodat iedereen dat aan het eind kan meezingen. Ad de Keyzer verduidelijkt de betekenis van de cantate voor ons in deze tijd.

Iedereen is heel hartelijk welkom, de toegang is vrij (collecte na afloop).

Zie voor meer informatie: www.bach-cantates-nijmegen.nl

Zondag 9 oktober om 19.30 uur: Bach cantate BWV 27

In deze cantate staat het verhaal centraal (uit Lucas 7: 11-17) over Jezus die, net als hij met zijn discipelen de stad Naïn wil binnengaan, een begrafenisstoet tegenkomt. Het betreft een jongen, enige zoon van een weduwe. Jezus ontfermt zich over haar en wekt de jongen weer tot leven. Nu zou je dus dankbare feestmuziek verwachten, maar de Lutherse kerk vat dit verhaal anders op. Het is de boodschap dat wij allen moeten sterven – maar dat wij de dood kunnen tegemoetzien als de stap naar het eeuwige leven omdat Christus ons daarmee verlost van al het lijden op deze aarde. Opnieuw dus veel verdriet en dood, maar met het uitzicht op de hemelse vreugde!

In het openingsdeel staat dat verdriet centraal. Het is prachtig, maar heel complex opgebouwd. De strijkers spelen voortdurend zuchtende dalende lijnen: de gang naar het graf. Daardoorheen spelen de twee hobo's een smartelijk duet dat ons verdriet tot uitdrukking brengt. En dan horen we plotseling het koor met een van bittere harmonieën doorgetrokken koraal "Wer weiss, wie nahe mir mein Ende". En tussen die koraalregels door zingen dan nog weer de solisten korte toelichtende recitatieven. Al met al een uitzonderlijk mooi opgebouwd openingskoor.

Daarna zingt de tenor zijn recitatief, eindigend met een positief vooruitzicht: "Ende gut macht alles gut"! En zo kan de dood aanvaard worden, zelfs verwelkomd: "Willkommen!", in de erop volgende aria. En de sopraan roept in het aansluitende recitatief met beeldend begeleidende strijkers: "geef me maar vleugels om naar de hemel te gaan!" Ook de bas neemt dan afscheid van deze wereld. Met enerzijds een zwaarmoedig getoonzet "Gute Nacht", en anderzijds een heftig opgeroepen beeld van al het gedoe ("Getümmel") dat hij achter zich wil laten.

En dan komt er nog een – in Bachs werk unieke – verrassing: hij schrijft niet zelf het slotkoraal (wat hij gemakkelijk had kunnen doen) maar gebruikt een compositie van Johann Rosenmüller, die zo'n 75 jaar eerder in dezelfde kerk in Leipzig cantor was geweest. Waarschijnlijk omdat dit oude begrafenis-koraal in Bachs tijd als archaisch ervaren werd en zo het gevoel van de eeuwigheid dichterbij kon brengen. Bach blijft experimenteren!

Het koor zingt het eerste deel van dit vijfstemmige koraal: "Welt ade! Ich bin dein müde"; het tweede deel zingen we met z'n allen, waarbij de laatste regel ineens in een feestelijk dansante driekwartsmaat overgaat.

Eerstvolgende cantates:

zondag 13 november: cantate BWV 38

zondag 11 december: cantate BWV 186a

Hebreeuwse miniaturen

שלום

Non-binair Hebreeuws

Op deze plaats ging het al eens over het binaire karakter van het Hebreeuws: woorden zijn er ofwel mannelijk ofwel vrouwelijk, tot aan de voornaamwoorden voor de tweede persoon aan toe: 'jij' gezegd tegen een vrouw klinkt anders (*at*) dan tegen een man (*attá*). En meer smaken zijn er niet dus hoe moet dat dan als je gesprekspartner noch het een noch het ander wil horen?

In Amerika, waar anders, hebben ze er iets op gevonden, zo is te lezen op de website nonbinaryhebrew.com. Hoezo niet meer smaken? Naast het vrouwelijke *at* en het mannelijke *attá* heeft men gewoon een nieuw woord bedacht: het non-binaire *attè* betekent 'jij (v/m/x)'.

Zo is er in feite een heel derde woordgeslacht opgetuigd, dat sterk leunt op die kenmerkende klank è: naast *hoe* (hij) en *hie* (zij) is er nu ook *hè* (hij/zij/x), enzovoort. Een vereenvoudiging kun je dit moeilijk noemen, dus of het initiatief zal aanslaan lijkt me de vraag. Creatief is het in elk geval wel.

Arian Verheij

Lees alle miniaturen op

www.arianverheij.nl/hebreeuwse-miniaturen

Kerkdienst online (terug)kijken

U kunt de diensten van de Ontmoetingskerk en Maranathakerk via internet beluisteren of (terug)kijken.

Ga hiervoor naar: www.pkn-nijmegen.nl
Onderaan de pagina staan linkjes naar de kerkdiensten.

GRAFMONUMENTEN
NATUURSTEENHANDEL

GODSCHALK

Ambachtsweg 21 - Nijmegen
Telefoon 377 58 76

Familieweekend

Eenmaal per jaar gaan we met kinderen en kleinkinderen naar De Peel. Een weekend vol activiteiten. Ik kan niet alles meedoen, poolbiljarten niet, maar sjoelen kan prima vanuit de rolstoel en wat te denken van muziekbingo of de jaarlijkse pubquiz. Er is voor elk wat wils, een superweekend.

Het enige wat ik moet doen is soep koken voor de vrijdagavond, verder moet ik helemaal NIETS!

Zo ontstaat er ruimte om gesprekjes te voeren met de kleinkinderen. Gesprekken over drinken van alcohol, roken, seks, snurken en het aftakelen van het menselijk lichaam. Af en toe moet ik echt proberen mijn gezicht in de plooi te houden, zin en onzin wisselen elkaar in hoog tempo af.

Zondagmorgen mag ik uitslapen, want ik ben jarig. Nog in pyjama aan het ontbijt word ik toegezongen. Voor we gaan eten ben ik gewend om een gebed uit te spreken, maar deze keer doet mijn dochter dat, omdat ik het vraag en zij het durft en kan.

Hardop bidden. Doen we het nog? Ja, met kleine kinderen een "Here zegen dit eten, amen." Dat wil nog wel, maar verder? Het Onze Vader, maar met welke woorden? Vaak blijft het bij een stil gebed en daar is niets mis mee, in de stilte komen de woorden vanzelf. Maar als we samen aan tafel zitten is het samen bidden fijn. Voor mij een teken van dankbaarheid in verbondenheid.

Ik herinner me de standaard gebeden aan tafel van mijn schoonvader: "O. Vader, die al leven voedt, kroon deze tafel met uw zegen en spijs en drink ons met al goed, uit uwe milde hand verkregen. Leer ons voor overdaad te wachten, leer ons gedragen zo behoort, leer ons het hemelse betrachten, spijs onze zielen door uw woord.

Om Jezus wil, amen."

Na de maaltijd volgde dan "Wij danken u van harte, voor dooddruft en voor overvloed. Daar menig mens eet brood der smarte, hebt Gij ons mild en wel gevoed. Doch geeft dat onze ziel zich niet aan dit vergan'lijk leven kleve' maar alles doet wat Gij gebiedt en eind'lijk eeuwig bij U leve'. Met vergeving van onze zonden. Amen."

In 1970 kwam ik voor het eerst bij hem aan tafel en vond het vreemde taal. Mijn kinderen hebben het ook jaren gehoord, want hij sprak deze woorden ook als hij bij ons aan tafel zat. Nee, naar mijn mening, gelukkig, dit doen we niet meer. Zeker als kinderen, kleinkinderen, bij ons aan tafel zitten, probeer ik de woorden zo te kiezen, zodat ze begrijpelijk zijn. In de taal van nu, in taal die door jong en oud begrepen wordt.

Ook mijn dochter bidt om een zegen voor het eten en ze dankt, omdat ik mijn verjaardag temidden van kinderen en kleinkinderen mag vieren. In woorden van vandaag. Mijn kinderen moesten vaak gniffelen als hun opa het gebed uitsprak, nu was iedereen stil, want ook al geloof je niet, dankbaar mag je zijn. Dankbaar voor wat je toevalt. Het eten en de verjaardag van je moeder en oma.

Een hartelijke groet,
Loes Hogeweg

Activiteit

Dinsdagochtendgroep

Sinds lange tijd bestaat de 'Dinsdagochtendgroep', een gesprekskring die over allerlei onderwerpen spreekt.

Aan de hand van het gesprek wordt afgesproken wat er de opvolgende keer aan bod komt.

Vaak wordt er tevoren een tekst(je) rondgestuurd om als aanleiding van het gesprek te functioneren.

Tijd van samenkomst is van 10.00 tot 11.30 uur en plaats van samenkomst is de Maranathakerk. De data voor komend seizoen zijn: 18 okt, 8 nov, 13 dec, 10 jan, 7 febr, 14 mrt, 4 april en 9 mei.

Info en aanmelding bij ds Wouter Slob:
wouter.slob@pkn-nijmegen.nl

Vieringen Stevenskerk 750 jaar

De Stevenskerk bestaat 750 jaar! Het is u vast niet ontgaan. Als oecumenische geloofsgemeenschap wil ook de Stadskerk Nijmegen in dit jubileumjaar laten zien dat de Stevenskerk er is voor heel de stad. We organiseren daarom op uitnodiging van de Stevenskerk één keer per maand vieringen onder het motto: 'Stadskerk – voor heel de stad'.

We willen de kerkdeuren letterlijk openzetten voor mensen buiten de eigen vertrouwde gemeenschap, maar ook komen tot werkelijke ontmoetingen en het delen van inspiratie. Dat zal ongetwijfeld leiden tot verrassende, ontroerende en misschien ook wel ongemakkelijke momenten. Zowel bij de gasten als bij onszelf. Toch hopen wij van harte dat wij een gastvrije en open gemeenschap kunnen zijn, en vertrouwen erop dat het verrijkend zal zijn voor ieder die hieraan gaat deelnemen.

Kom mee naar binnen: 9 oktober

Op zondagochtend 9 oktober starten we met de eerste viering in het kader van dit bijzonder jubileum. Deze start heeft als titel: Kom mee naar binnen. Uitgenodigd door onze stadspredikant Wilma Hartogsveld, de stadsdichter Heidi Koren, biblioloog Annette Merz en stadsmusici Die Flegel, hopen wij dat u mee komt vieren.

We starten om 9.00 uur in de Stevenskerk met een ontbijt. En zoals op meerdere zondagen komt de cantonier zingen en zal het prachtige Königsorgel te horen zijn. Na het ontbijt zal de viering om 10.00 uur starten in de Stevenskerk.

Protestantse Gemeente Nijmegen / Landwijk

Kerkenraad

Scriba: G. Hoek, tel. (024) 356 51 77,
06 - 163 003 28
e-mail: scriba.pgn@kpnmail.nl

Kerkelijk bureau

Groenestraat 172, 6531 HW Nijmegen.
Postbus 31406, 6503 CK Nijmegen
Tel. (024) 3234854, bereikbaar dinsdag
van 10 tot 12 uur
e-mail: kerkelijkbureau.pgn@hetnet.nl

College van Kerkrentmeesters

Aanwezig in het Kerkelijk bureau op
dinsdag 10-12 uur: tel. (024) 323 48 54

Secretaris: Loes Hogeweg
Valkenaerhof 111, 6538TG Nijmegen
tel 06-36070007

Bank: NL74 INGB 0008 2451 43 t.n.v.
Prot.Gem. te Nijmegen, in NIJMEGEN

Correspondentie: bij voorkeur per mail
kerkrentmeesters.pgn@kpnmail.nl

Collectebonnen: door overmaking van
50 euro of een meervoud op
NL74 INGB 0008 2451 43 t.n.v.
Prot. Gemeente te Nijmegen in
Nijmegen, o.v.v. 'Collectebonnen'

Diaconaal centrum 'de Haard'

Groenestraat 170, 6531 HW Nijmegen
Geopend ma, di, do: 09.00 - 13.00 uur
tel. (024) 322 84 80, e-mail:
administratie@kerkinactie-nijmegen.nl
Rekeningnr: NL52 INGB 0000 9026 39
t.n.v. Protestantse diaconie Nijmegen

Diaconaal werker

Theo van Driel, tel. 06 - 18193612
theo-door52@live.nl

Colofon

**Over & Weer is het kerkblad van de
Protestantse Gemeente te Nijmegen**

Wilt u kopij aanleveren?

Stuur uw kopij bij voorkeur per mail:
over&weer@kerkinactie-nijmegen.nl
Per post kunt u uw kopij sturen naar:
Groenestraat 170, 6531 HW Nijmegen

Kopij voor het volgende nummer dient
uiterlijk op 1 november binnen te zijn.
Een nummer voor 5 weken.

U vindt de laatste uitgaven van
Over & Weer ook als PDF op:
[www.pkn-nijmegen.nl/communicatie/
over-en-weer](http://www.pkn-nijmegen.nl/communicatie/over-en-weer)

Geen Over & Weer ontvangen?

Neem dan contact op met het diaconaal
centrum. Indien voorradig kunt u een
vervangend exemplaar ophalen.

Medewerkers:

Loes Hogeweg, Sabine Schols
en Franz van Vlaanderen (redactie)
Cor Sikkens (fotografie)

Adreswijzigingen en opzeggingen:

tel. (024) 3234854, dinsdag 10-12 uur
e-mail: kerkelijkbureau.pgn@hetnet.nl

Over & Weer rekeningnummer:

NL04 INGB 0000 1264 36
ten name van Prot. Gem. te Nijmegen

Druk en verzending:

Digidruk VANDENHUL

Algemene adressen

Maranathakerk

Steenbokstraat 86, 6531 TH Nijmegen
www.maranathakerk-nijmegen.nl

Koster: Willem van Tilburg,
tel: (024) 355 45 20, e-mail:
koster@maranathakerk-nijmegen.nl

Sectiekas: rekening NL16 RABO 0373
7260 23 t.n.v Sectiekas PGN-Stad

Auto-ophaaldienst: A. Schalk – 350
57 39 of H. Wiedhaup - 360 21 32 / 06 -
25 024 667

Bereikbaarheid pastoraat

Hendrik Jan Bosman,
tel: (024) 354 1133 / 06 - 413 613 27
e-mail: hendrik.jan.bosman@gmail.com

Ontmoetingskerk

Meijhorst 70-33, 6537 EP, tel. 344 39 56
www.ontmoetingskerk.net

Bespreking kerkruimtes:

via de website (zoek op 'zaalbeheer')

Rekeningnummer sectiekas:

NL42 INGB 0002 4057 37 (t.n.v.
Sectiekas Duk/Lin PGN Nijmegen)

Bereikbaarheid pastoraat

De contactgegevens van onze pastores
kunt u vinden op de pagina 'Nieuws
vanuit de vierplekken'.

Bartholomeuskerk

Nieuwe Holleweg 2, Beek-Ubbergen

Bereikbaarheid pastoraat

Jeanette van der Zande
e-mail: jvanderzande8@upcmail.nl
tel. 06-253 073 69.

Oecumenische Studentenkerk

kerkgebouw: Erasmuslaan 9a
ds. Marieke Fernhout, tel. (024) 361 91
88 (algemeen) mobiel: 06 - 23 43 66 53
e-mail: marieke.fernhout@ru.nl
website: www.ru.nl/studentenkerk

Luthers Zuid Nederland

kerkgebouw: Prins Hendrikstraat 79
ds. Susanne Freytag, tel: 06-43955283,
ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

Pro Persona

mw. Stefien Jansen
tel. (024) 328 39 11 of 06 - 13 16 06 83

Pompestichting

ds. Bauk Zondag, tel. (024) 35 27 600 /
mobiel: 06 - 229 875 97
e-mail: b.zondag@pompestichting.nl

Radboudumc

ds. Anneke de Vries,
mw. Jocelyn van Nieuwenhuijzen,
e-mail: j.nieuwenhuijzen@dgvp.umcn.nl
tel. (024) 361 33 20

Canisius Wilhelminaziekenhuis

ds. Andrea Visser, tel. (024) 365 86 69
e-mail: andrea.visser@cwz.nl

Stichting Kalorama

ds. Berber Overdijk / Daniëlla Martina
tel. (024) 684 77 77

Oecumenisch Citypastoraat

mw. Louise Otte-Weening
e-mail: info@stadskerknijmegen.nl

Data kopijsluiting 2022

nummer 8 - 1 november
nummer 9 - 6 december

Verschijsing:
10 dagen na kopijdatum

Verlag van 'Kikker in de Stevens'

Op 25 september was het weer zover: na een paar jaar afzien en behelpen, kon de Dienst met Veel Kinderen in de Stevenskerk eindelijk weer eens vol op het orgel, letterlijk en figuurlijk. Nou, veel kinderen waren er! Veel grote mensen ook, trouwens. Al een paar weken had het door Nijmegen gegond: Kikker en zijn vriendjes komen op bezoek! En ja hoor: al bij de ingang stonden Kikker, Eend, Rat, Haas en Varkentje liturgieboekjes uit te delen. En of het niet op kon, gingen er ook nog eens drie echte dominees voor: Wouter Slob van de Protestantse Gemeente Nijmegen e.o., Wilma Hartogsveld van de Stadskerk en Marieke Fernhout van de Studentenkerk. Elk weer met een heel andere toga, een veelkleurig gezicht.

Het werd een feestelijke dienst. Kikker en vrienden speelden het verhaal 'Kikker is Kikker', over dat je ertoe doet zoals je bent, met alles wat je niet maar vooral ook wél, bent en kunt. Daarna gingen we uit elkaar, er was in de vele hoekjes van de kerk van alles te doen: Kikkers knutselen, op de foto met Kikker en zijn vriendjes, een lied instuderen, een verdiepend gesprek, voorbeden bedenken, of taartjes versieren voor na de dienst. Met zo veel mensen werd dat een gezellige bende, of, zoals het officieel heette: heilige chaos. Met muziek en zang, en voorbeden die aan de grote kroonluchter werden gehangen, kwam deze chaos weer tot rust.

Bij de koffie en limonade zag je veel vrolijke gezichten, en langswapperende kinderen die nog allemaal nog even de vleugels van Kikker om wilden hebben. Ik weet niet of er helemaal genoeg taartjes waren, maar in dit geval was dat alleen maar een goed teken: de dienst was een groot succes. Volgend jaar weer!

De vingerafdrukherkenning van mijn tablet heeft het begeven. Er zijn grotere problemen, maar ik moet nu weer nadenken over de codes om mijn apparaat te openen. Na eerst zelf wat gemodderd te hebben ben ik uiteindelijk naar een bevoegde zaak gegaan. 'Die moeten we opsturen, meneer,' zei de meneer in de winkel. 'En dan is de kans groot dat u een nieuwe krijgt.'

Krijgen bleek niet helemaal het juiste woord: het zou me makkelijk 400 euro gaan kosten. 'Nou meneer, dan probeer ik nog even elders een andere meneer,' was mijn antwoord.

De minder bevoegde zaak kon het probleem evenmin verhelpen. Maar kon me in ieder geval uitleggen waarom de reparatie waarschijnlijk duurder zou worden dan mijn drie jaar oude tablet nog waard was. Ik besloot me vooralsnog te behelpen met een gemankeerde tablet, die het verder nog prima doet.

Ik krijg wel eens het onaangename gevoel dat je eigenlijk geen dingen meer koopt, maar een soort van huurt. Na ongeveer drie jaar gaan ze kapot. Automatisch. En misschien wel geprogrammeerd. Voorbedachte slijtage.

Omdat het na drie jaar tijd toch echt de hoogste tijd is om een ding te vervangen. Want repareren kan dus niet meer. Leven we echt in zo'n weggooi-maatschappij?

Wars van deze weggooi-rij hadden we jarenlang twee oude koelkasten in huis. Ze deden het nog prima, dus vervangen leek me slecht voor het milieu. Maar daarin vergiste ik me, volgens de duurzaamheidsdeskundige die ik over de vloer kreeg. En die vaststelde dat we eigenlijk een veel te hoge elektriciteitsrekening hadden voor het goed geïsoleerde huis waarin we woonden. Die oude apparaten bleken energieslurpers te zijn.

En vervangen was beter voor het milieu, en mijn portemonnee.

De nieuwe koelkast is mee verhuisd. Alle gloeilampen zijn door led-verlichting vervangen. En bij het betrekken van het huis ging het gasfornuis eruit en kwam een kookplaat er voor in de plaats. Niet vanwege Poetin, want dat wisten we nog niet, maar vanwege de bevingen in Groningen. Met zonnepanelen op het dak hopen we de kookplaat te kunnen 'stoken'. Allemaal goed voor het milieu. En denklijk ook voor de portemonnee. Al moet dat nog blijken als we de eindafrekening krijgen.

Ds Wouter Slob